

יוסי זגדנסקי

ביטוח סיכונים במרכז לוגיסטי

הביטוח בא להגן על המבוטח מפני סיכונים ידועים מראש (כגון: אובדן, נזק, או חבות), שמימושם מוגדר "מקרה הביטוח"

פוליסת הביטוח אמורה לספק את ההגנה המיטבית למבוטח. עם זאת, חשוב לדעת, שפוליסת ביטוח מן הסוג "כל הסיכונים" (All Risks) אינה בהכרח מכסה כל נזק/סיכון/אירוע, שכן היא כוללת מיגוון חריגים, תנאים והסתייגויות. משמעותה היא, שנטל ההוכחה לאי-קיומו של כיסוי רובץ על כתפי חברת הביטוח (עובדה המהווה יתרון יחסי למבוטח). זאת, לעומת פוליסות ביטוח רגילות, כגון "אש מורחב", או "מקיף", שבהן נטל ההוכחה על קיומו של הכיסוי רובץ על כתפי המבוטח.

ביטוח המרלו"ג כולל שני סוגי ביטוח עיקריים:

1. ביטוחי רכוש (כגון: מבנה, ציוד בר-קיימא, טובין, וכו').
2. ביטוחי חבויות (כגון: חבות מעבידים, צד שלישי, אחריות בעלי מחסנים, אחריות מקצועית, וכו').

ביטוחי רכוש

ביטוחי הרכוש במרלו"ג כוללים כיסוי למקרי הביטוח הבאים:

- **פריצה:** גניבת רכוש של המבוטח בעקבות חדירה למבנה המרלו"ג, שהותירה סימנים המעידים על שימוש בכוח או באלימות (כגון שבירת מנעול, או ניסור סורג).
- **גניבה:** גניבה פשוטה, שאינה מחייבת את הסימנים לעיל.
- **שוד:** גניבה הבאה בעקבות שימוש באלימות נגד עובדי המרלו"ג, או נגד אנשים במתחם המרלו"ג, ו/או איום בשימוש כזה.
- **נזק שנגרם בזדון:** נזק פיזי לרכושו של המבוטח שנגרם במכוון, ובלבד שהנזק לא נגרם באמצעות המבוטח ו/או מי מטעמו.
- **רעידת אדמה ונזקי טבע** (כגון: סופות, פגיעות ברקים, פגיעות ברד, שיטפונות, וכו').
- **אש:** אש עוינת מכל סיבה שהיא, ובתנאי שהיא מקרית, תאונתית ולא צפויה, כולל רשלנות והצתה בזדון, שלא באמצעות המבוטח. כיום, מקובל לבטח

מרכז לוגיסטי (מרלו"ג) הוא אתר עתיר פעילות, המשמש לביצוע משימות לוגיסטיות (כגון: הכנסת סחורה למחסן ושינועה בו, עבודות ערך-מוסף, הוצאת הסחורה, וכו') ולאחסון טובין בעלי ערך. ניהול המרלו"ג כולל סיכונים רבים, שיש לזהותם, למזערם ולנהלם. לכן, הנהלת המרלו"ג נדרשת לתכנן הגנות ראויות, ובין השאר, לרכוש ביטוחים הולמים למקרי נזק. בדרך-כלל, הנהלת המרלו"ג נעזרת במנהל סיכוני ביטוח, שתפקידו לזהות את הסיכונים הקיימים במרלו"ג ("מאיפה תבוא הרעה") ולהתאים לה פוליסת ביטוח התואמת את צרכיה. זאת, בשיתוף עם חברת הביטוח המספקת את הפתרון הביטוחי.

מבוא

הביטוח בא להגן על המבוטח מפני סיכונים ידועים מראש (כגון: אובדן, נזק, או חבות), שמימושם מוגדר "מקרה הביטוח". למעשה, פוליסת הביטוח היא הסכם בין חברת הביטוח לבין המבוטח, המפרט את הרכיבים הבאים: כיסויי הביטוח, התנאים למימוש ההסכם וסכומי הביטוח (סכום הפרמיה לתשלום, סכום הפיצוי/השיפוי**, וסכום ההשתתפות העצמית).

* **מ.י. ישראלית סוכנות לביטוח בע"מ** היא סוכנות לביטוח, המספקת ייעוץ לביטוחי תעשייה, מסחר והנדסה, וניהול סיכוני ביטוח לאורך שרשרת האספקה.

** תשלום תקבולי ביטוח בדרך של שיפוי, משמעו החזרת המבוטח למצב שבו היה טרם קרות מקרה הביטוח.

(המשך בעמ' 16)

slimstock

! 500 חברות כבר יודעות!

התייעלות בשרשרת האספקה
זה לא רק צמצום מלאי
ושיפור רמת השירות

slimstock הינו המותג המוביל באירופה בתחום
אופטימיזציית המלאי הרכש ותכנון היצור, מותאם לצרכי
הארגון בכל גודל ובמגוון ענפים, נסיון בינלאומי עשיר
ותמיכה גלובלית ב-4 יבשות

- ◆ תהליכי הטמעה קצרים במיוחד
- ◆ קישוריות לכל מערכות ה-ERP או ניהול המלאי
- ◆ תחזיות ביקוש וחישוב מלאי ביטחון
- ◆ הקטנת ערך המלאי בכ-35%
- ◆ הקטנת החוסרים בכ-80%
- ◆ מניעת מלאי מת
- ◆ מתאים ל- VMI, SCM

אינפולוג ישראל בע"מ

טל: 03-6418285 | info@infolog.co.il | www.infolog.co.il

INFOLOG

במיקור-חוץ (Outsourcing logistics services), אזי הטובין שייכים ללקוחות המרלו"ג.
במקרה זה קיימות שתי אפשרויות:
א. הנהלת המרלו"ג תבטח את הטובין.
ב. הלקוח בעצמו יבטח את הטובין.

כאשר הנהלת המרלו"ג מבטחת את הטובין בהסכם השירות עם הלקוח, עליה לכלול סעיף המגדיר מפורשות, כי אחריות הדיווח על ערך הטובין רובצת על כתפי הלקוח. זאת, כדי להבטיח שהכיסוי הביטוחי ייתן מענה הולם לערך הטובין. היות שערך הטובין משתנה כל העת, יש צורך לעדכן את חברת הביטוח על ערך הטובין במרלו"ג. הנהלת המרלו"ג קובעת את תדירות הדיווח על ערך הטובין (בדרך-כלל, אחת לחודש או אחת לרבעון), והיא מדווחת לחברת הביטוח על סכום הביטוח הכולל במרלו"ג (סך-כל ערך הטובין שעליו הלקוחות מצהירים). חשוב לציין, כי אי-דיווח של לקוח, או דיווח לא מדויק של לקוח עלולים לגרום לתת-ביטוח (ביטוח חסר). אחת מן האפשרויות להימנע מתת-ביטוח היא לבטח את כל הטובין על בסיס הצהרתו. בפוליסה הצהרתית (פוליסה פתוחה) קובעים סכום ביטוח גבוה יותר מערך הטובין המשוער, ומשלמים פרמיה פיקדונית בשיעור של כ-75% מסכום זה. בסוף השנה מחשבים את ערך הטובין שאוחסנו בפועל (על-פי סך-כל ערך הטובין, שהוצהר במהלך השנה). אם ערך הטובין שאוחסנו בפועל יהיה גבוה יותר מן הערך ששולם, אזי הנהלת המרלו"ג תשלם את ההפרש בין הסכומים לחברת הביטוח, ואם ערך הטובין שאוחסנו בפועל יהיה נמוך מן הערך ששולם, אזי חברת הביטוח תחזיר את ההפרש להנהלת המרלו"ג. הרווח של הנהלת המרלו"ג מפוליסה הצהרתית הוא כפול: מחד, היא מונעת מצב של תת-ביטוח, ומאידך, תשלומי הפרמיה במהלך השנה הם בשיעור 75% מערך הטובין המשוער.

כאשר הלקוח בעצמו מבטח את הטובין, יש לחייבו לוותר על זכות שיבוב נגד הנהלת המרלו"ג, ובכלל זה, נגד כל אלה הפועלים מטעמה. זאת, כדי למנוע מצב שבו מבטחי הטובין יחזרו בתביעת שיבוב נגד המרלו"ג. הוויתור על זכות השיבוב צריך להיעשות מראש ולקבל את אישורה של חברת הביטוח.

בכל מקרה, כדאי להנהלת המרלו"ג, כי בהסכם ההתקשרות עם לקוחות המפקידים טובין במרלו"ג, היא תחייב אותם להצהיר על סוג הטובין ועל חובת הדיווח לרשויות ממלכתיות שונות (כגון: המשרד לאיכות הסביבה, משרד הבריאות, וכו') בגין סיכונים הנובעים מסוג הטובין.

כאשר ערכם של הטובין במרלו"ג הוא גבוה, ואין סכנה שכל הטובין ייגנב באירוע פריצה יחיד, מומלץ לרכוש כיסוי לפריצה על בסיס "נוק ראשוני", המבוסס על הערך המרבי שעלול להיגנב באירוע פריצה יחיד (לדוגמה, ערך הטובין במרלו"ג הוא 100 מיליון ש"ח, וערך הנוק הראשוני נקבע ל-10 מיליון ש"ח). עם זאת, מכיוון שפרמיית הביטוח אינה ליניארית לעומת גודל הנוק, והרכיב הראשוני בתשלום הפרמיה הוא גבוה

עסקים גדולים (ובכלל זה מרלו"גים) בביטוח אש מורחב (Extended fire insurance). ביטוח זה כולל הגנות נוספות, שאינן קשורות ישירות לאש. בדרך-כלל, ביטוח אש מורחב כולל גם את ההגנות הבאות: אש, ברק, עשן, פגיעה מכלי טיס ומחפצים הנופלים מהם, פריצה או שוד, תסיסה והתחממות עצמית, פרעות ומהומות אזרחיות, וגרימת נזק בזדון, שביתות, נזקי נוזלים, רעידת אדמה ונזקי טבע.

בביטוחי הרכוש חשוב לתת את הדעת על ביטוח המבנה, ולדוגמה: האם המבנה מבוטח באמצעות המשכיר, או באמצעות השוכר? הנהלת המרלו"ג צריכה לדאוג, כי ביטוח המבנה יכלול סעיף בדבר ויתור על זכות שיבוב נגדה*.

בכל מקרה, כדאי שהמבטח יכלול בערך המבנה סכומים בגין פינוי הריסות ויישור קרקע, אובדן דמי שכירות חלופיים לתקופה ראויה (הזמן הדרוש להקמת המבנה מחדש), ואם קיימת חברת ניהול, אזי גם אובדן דמי הניהול.

כאשר המבנה כולל מעליות ומערכות מיזוג ו/או קירור, כדאי לבחון כיסוי ביטוחי לשבר מכני (ואף לבחון את הרחבת הכיסוי לאובדן רווחים בגין השבר המכני). אם הנהלת המרלו"ג שכרה את המבנה וביצעה בו השקעות (כגון: שיפורים במבנה, או הוספת דקורציות, מתקנים, מערכות, וכו'), אזי כדאי לבטח השקעות אלו בנפרד, כדי שבקורות מקרה הביטוח, הסכום שבוטח להשקעות המבוטח ישולם למשקיע על פי זיקתו.

הסוגיה המהותית ביותר בביטוחי רכוש היא הטובין. כאשר הנהלת המרלו"ג מספקת שירותים לוגיסטיים

* שיבוב הוא זכות משפטית חוקית של חברת הביטוח, המאפשרת לה להיכנס לנעליו של מבוטח ולחבוע צד שלישי, כדי להשיב כספים שחברת הביטוח נאלצה לשלם בגין נזק, שהצד השלישי גרם לו.

• **חבות מעבידים:** ביטוח עובדי המרלו"ג למקרה, שבו הם ייפגעו במהלך עבודתם, או עקב עבודתם, ובכלל זה: תביעות של עובדים, או של נציגיהם, בגין מקרים שאירעו לעובדים במרלו"ג תוך כדי עבודתם, או עקב עבודתם, וגרמו להם היזק גופני, נפשי, או שכלי, או מוות כתוצאה מתאונה או ממחלה. היום, אפשר להרחיב את הפוליסות כך, שהן יבטחו מחלה מקצועית/נוק מצטבר. לדוגמה: אם עובד עבד בכמה מקומות עבודה, והוא תובע מן הנהלת המרלו"ג פיצוי בגין כל הנזק המצטבר, אפשר להגיע להסדר מראש עם חברת הביטוח, שהיא תטפל בחבות המעסיק, ואם צריך, היא אף תוכל לפנות למבטחים אחרים של העובד ולנסות לגבות מהם את השתתפותם בנזק.

• **אחריות מקצועית ואחריות בעלי מחסנים:** הגנה מפני תביעת נזיקין שיגישו בעלי הטובין. ביטוחים אלה נועדו לבטח את אחריותה המקצועית של הנהלת המרלו"ג כלפי לקוחות המפקידים טובין אצלה. זאת, עקב מעשה ו/או מחלל מקצועי ו/או הפרה מקצועית ו/או הפרת אחריות על-פי דין. חשוב להדגיש, שביטוח האחריות המקצועית אינו מבטח את הנזק הישיר של הטובין, המבטחים במסגרת ביטוחי אש מורחב, רעידת אדמה, נזקי טבע ופריצה, וכו', אלא הוא מבטח את הנזקים התוצאתיים של הנזק, כגון: הפסד רווח, פגיעה במוניטין, נזקים כתוצאה מאי-עמידה בהסכם האספקה, וכו'.

סיכום

כאמור, בתחילת מאמר זה, ניהול מרלו"ג כולל סיכונים רבים, שיש לזהותם, למזערם ולנהלם. מכאן, שנדרש תכנון מקצועי לאיתור הסיכונים במרלו"ג ולמיפויים, לתכנון מערכות הגנה ראויות, לבדיקת תקינותן ולתחזוקתן. נוסף על-כך, הנהלת המרלו"ג נדרשת לרכוש ביטוחים הולמים למקרי נזק, כדי להבטיח את הישרדות העסק. ■

לפרטים נוספים, צפו באתר מ.י. ישראלית סוכנות לביטוח בע"מ: www.israelit.co.il

יחסית, מומלץ לקבוע מקדמי ביטחון ראויים לגודל הנזק הראשוני.

כאשר קובעים את ערך הטובין של הלקוחות, יש ללמוד היטב את צורכיהם. ולדוגמה: האם בקרות מקרה הביטוח, הלקוח מצפה לקבל את ערך הטובין על-פי עלותו, או שהוא מצפה לקבל גם פיצוי בגין אובדן הרווח? ומה על פגיעה במוניטין? או על אובדן נתח שוק? וכו'. לעתים, אספקת טובין חלופיים, בארץ או בחו"ל, עלולה להימשך חודשים רבים, ובינתיים נזק בלתי-הפיך עלול להיגרם ללקוח. שאלה נוספת היא, האם פיצוי ללקוח בערך הטובין הריאלי יניח את דעתו? בדרך-כלל, מקובל לקבוע את ערך הטובין על-פי "מחירי המכירה בקיזוז הרווח", או לחלופין, על-פי ה"ערך הריאלי של עלות הרכישה מחדש".

בכל מרלו"ג קיימות השקעות בציוד, כגון: מערכות מידוף, מלגוזות, מערכות מחשוב, משרדים, וכו'. יש לבטח את הציוד בביטוח אש מורחב, לרבות פריצה, רעידת אדמה ונזקי טבע. כדאי לבטח את הציוד בנפרד מן הטובין, כי סכום הביטוח של הציוד הוא קבוע וידוע מראש.

את התכולה הכללית של המרלו"ג כדאי לבטח על-פי ערך כינון, קרי, חדש תמורת ישן. מומלץ להנהלת המרלו"ג לבטח את המרלו"ג נגד "אובדן רווחים" (Loss of Profits) (L.O.P.); ונגד אש מורחב, לרבות רעידת אדמה ונזקי טבע. הביטוח אמור לספק כיסוי ל"רווח הגולמי" של החברה, למשך תקופת השיפוי^{***} הנדרשת. בהיבט הביטוחי, הרווח הגולמי כולל את ההוצאות הקבועות ואת הרווח נטו לפני מס. לצורך אימות גודלו של הרווח הגולמי, אפשר לחשב את המחזור השנתי הצפוי ולקזז ממנו את ההוצאות המשתנות, שהמבוטח לא יישא בהן בתקופת השיפוי. טעות נפוצה בין אנשי הביטוח היא קביעת תקופת השיפוי, כמשך הזמן הדרוש לקימום המבנה (קרי, הקמתו מחדש). זאת, במקום לקבוע את תקופת השיפוי כמשך הזמן, הדרוש לחברה לחזור למחזור העסקי הצפוי, שהיא הייתה מגיעה אליו אילמלא הנזק.

ביטוחי חבות

ביטוחי חבות (אחריות) באים להגן על המבטחים (בעלי המרלו"ג, מנהלי המרלו"ג, או עובדיו) מפני חבויות, שהם חבים על-פי דין כלפי צדדים שלישיים (גופם ורכושם), לרבות עובדי המרלו"ג.

ביטוחי החבות במרלו"ג כוללים כיסויים למקרי הביטוח הבאים:

• **ביטוח צד שלישי:** נזק גוף, מוות, מחלה, פגיעה, או ליקוי גופני לצד שלישי; ואובדן או נזק לרכוש של צד שלישי (לדוגמה, נזקי גוף ו/או רכוש של שכני המרלו"ג, או של אנשים מזדמנים, שניזוקו כתוצאה משריפה במרלו"ג).

^{***} תקופת השיפוי היא התקופה, הנדרשת לצורך קימום הנזק וחזרה למחזור העסקי, שהיה צפוי אילמלא הנזק.

כאשר ערכם של הטובין במרלו"ג הוא גבוה, ואין סכנה שכל הטובין ייגנב באירוע פריצה יחיד, מומלץ לרכוש כיסוי לפריצה על בסיס "נזק ראשוני", המבוסס על הערך המרבי שעלול להיגנב באירוע פריצה יחיד

